

Nr 227.

Godkänd av första kammaren den 8 maj 1940.

Godkänd av andra kammaren den 8 maj 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 128.)

Till KONUNGEN.

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1940/41 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkt 196 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1940) föreslagit riksdagen att till Understödet åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar, för budgetåret 1940/41 anvisa ett anslag av 144,000 kronor samt medgiva, att därav finge till särskilda ändamål utgå vissa av chefen för ecklesiastikdepartementet angiva belopp m. m.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 8 mars 1940 dagtecknad proposition (nr 160) angående anslag till biblioteks- och föreläsningsverksamhet inom försvarsväsendet, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för sistnämnda dag, — med ändring av sitt ovannämnda förslag — föreslagit riksdagen

dels medgiva, att ur det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget till understöd åt folkbiblioteksväsendet må utgå understöd till biblioteksverksamhet vid försvarsväsendet i huvudsaklig överensstämmelse med vad av departementschefen i statsrådsprotokollet för den 8 mars 1940 anförts;

dels förklara sig icke hava något att erinra mot de av departementschefen förordade grunderna för understöd åt föreläsningsverksamhet inom försvarsväsendet;

dels till Understödet åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar, för budgetåret 1940/41 anvisa ett anslag av 161,000 kronor;

dels medgiva, att av detta anslag må enligt av Kungl. Maj:t fastställda villkor användas

högst 15,000 kronor till understöd åt centralbyråer för förmedling av populärvetenskapliga föreläsningar,

högst 8,000 kronor till understöd åt föreläsningsförbund,

högst 2,000 kronor till understöd åt vissa anstalter och föreningar för av dem havda resekostnader för föreläsare,

högst 45,000 kronor till anordnande av populärvetenskapliga föreläsningar i samband med studiecirkelverksamhet;

högst 17,000 kronor till föreläsningsverksamhet inom försvarsväsendet samt

1,500 kronor till understöd för utgivande av Tidskrift för föreläsningsverksamheten;

dels medgiva, att för budgetåret 1940/41 ej mindre det lägsta understöd, som av statsmedel må utgå till lokal föreläsningsanstalt, skall utgöra 75 kronor för helt budgetår räknat än även det minsta antal föreläsningar, som för åtnjutande av statsbidrag skall, för budgetår räknat, anordnas av dylik anstalt, må utgöra fyra;

dels ock medgiva, att det må ankomma på Kungl. Maj:t att under samma tid bevilja de lättnader i fråga om villkoren för understöds åtnjutande, som må finnas erforderliga.

Kungl. Maj:t har i årets åttonde huvudtitel föreslagit en sänkning av förevarande anslag med icke mindre än 108,000 kronor till 144,000 kronor. I nuvarande statsfinansiella läge har riksdagen icke velat motsätta sig ifrågasvarande anslagssänkning. Sänkningen av anslaget synes även motiverad av att — såsom departementschefen påpekat — vissa lokala föreläsningsanstalter, som nu varje år erhållit understöd, arbetat under sådana förhållanden att understöd till dem i fortsättningen knappast kan anses befogat. Efter den föreslagna anslagsminskningen synes anslaget likväl lämna betryggande tillgång till understöd åt sådana föreläsningsanstalter, som visat verklig livskraft och inriktat sin verksamhet på ett fruktbarande samarbete med övriga på platsen befintliga bildningsanstalter. Ur sålunda angivna utgångspunkter vill riksdagen även understryka departementschefens uttalande om att vid understödets fördelning en schablonmässig proportionell nedsättning icke bör ske utan vid nedsättningen hänsyn tages till de av riksdagen här angivna förhållandena.

Vad angår Kungl. Maj:ts i propositionen nr 160 framställda förslag är riksdagen ense med departementschefen om att medel böra ställas till förfogande för nästa budgetår för dels biblioteksverksamhet, dels ock föreläsningsverksamhet vid försvarsväsendet. Såsom departementschefen framhållit avser ifrågasvarande medelsanvisning det normala behovet och icke det ökade medelsbehov, som föranledes av anbefallda beredskapsåtgärder och som i annan ordning tillgodoses. För biblioteksverksamheten beräknas ett belopp av 33,000 kronor erforderligt, att utgå från det under åttonde huvud-

titeln uppförda förslagsanslaget till understöd åt folkbiblioteksväsendet, vilket anslag av denna anledning icke skulle behöva ökas. Riksdagen medger, att understöd för angivna ändamål må utgå av nämnda anslag i enlighet med av departementschefen förordade grunder. Till föreläsningsverksamheten beräknas erforderligt ett belopp av 17,000 kronor. Riksdagen har icke funnit något att erinra mot, att denna föreläsningsverksamhet inordnas såsom ett led i den populärvetenskapliga föreläsningsverksamhet, som åtnjuter statsunderstöd ur det här ovan berörda anslaget till understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar. Riksdagen har icke heller funnit något att invända vare sig mot de av departementschefen angivna grunderna för understöd åt föreläsningsverksamheten inom försvarsväsendet eller mot de för ändamålet beräknade anslagsmedlens storlek. Med anledning härav uppför riksdagen alltså nyssnämnda anslag för nästa budgetår med 161,000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att ur det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget till understöd åt folkbiblioteksväsendet må utgå understöd till biblioteksverksamhet vid försvarsväsendet i huvudsaklig överensstämmelse med vad av chefen för ecklesiastikdepartementet i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 8 mars 1940 anförts;

dels förklarat sig icke hava något att erinra mot de av departementschefen förordade grunderna för understöd åt föreläsningsverksamhet inom försvarsväsendet;

dels till *Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar*, för budgetåret 1940/41 under åttonde huvudtiteln anvisat ett anslag av 161,000 kronor;

dels medgivit, att av detta anslag må enligt av Kungl. Maj:t fastställda villkor användas

högst 15,000 kronor till understöd åt centralbyråer för förmedling av populärvetenskapliga föreläsningar,

högst 8,000 kronor till understöd åt föreläsningsförbund,

högst 2,000 kronor till understöd åt vissa anstalter och föreningar för av dem havda resekostnader för föreläsare,

högst 45,000 kronor till anordnande av populärvetenskapliga föreläsningar i samband med studiecirkelverksamhet,

högst 17,000 kronor till föreläsningsverksamhet inom försvarsväsendet samt

1,500 kronor till understöd för utgivande av Tidskrift för föreläsningsverksamheten;

dels medgivit, att för budgetåret 1940/41 ej mindre det lägsta understöd, som av statsmedel må utgå till lokal föreläsningsanstalt, skall utgöra 75 kronor för helt budgetår räknat än även det minsta antal föreläsningar, som för åtnjutande av statsbidrag skall, för budgetår räknat, anordnas av dylik anstalt, må utgöra fyra;

dels ock medgivit, att det må ankomma på Kungl. Maj:t att under samma tid bevilja de lättnader i fråga om villkoren för understöds åtnjutande, som må befinnas erforderliga.

Stockholm den 8 maj 1940.

Med undersåtlig vördnad.
